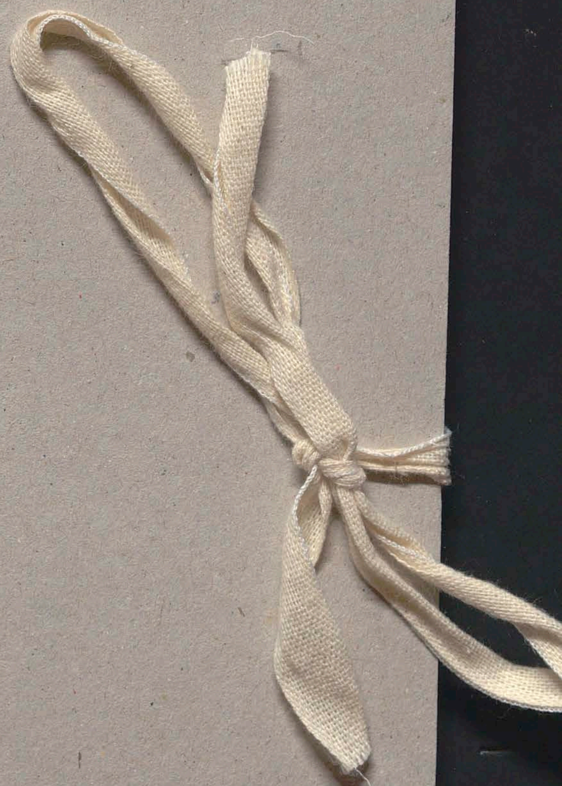

Biogr. staroż. (Vita) – Γένος Εὐριπίδου καὶ βίος – pod. Antyk. u Suidasa
i wzdz. u Gell. Noct. Atti. XV. 20. Tęż lit. Euryp. powst. dopiero za czas. Aug.
i nie zawier. now. szczegół.

Eurypid.

Wilam.

Von Christ, Gesch. d. griech. Litt. neu bearb. von Prof. Schmid 6e Aufl. Münch. 912 I Thl. – p. 340 sq.

Nauck, de Eur. vita poesi ingenio w jego edycji dzieł – 3e wyd. Lips. 1871 4 voll. Teubner
Wilamowitz Eur. Herakles – I. p. 1–42 – zob. z tej 2e wyd.
Masqueray Eurip. et ses idées Paris 908
Nestle, Eurip. d. Dichter d. griech. Aufklärung. Stuttg. 901 –

Biogr. przepełnio. zmyślen. i kłamst. – komerażé = plotecki
w p. o nisk. pochodz. przeciw czemu już powstał. Filochor – zob. Suid
Ojciec Mnesarchos lub Mnesarchides był bogat. właśc. ziemsk. z dob.
rodu – płodami swoich grunt. zasil. targ w Aten.
stąd domysły – że był kramarz. κάπηλος – u jego żon. Kleito że sprzedaw. jarzyny
λαχανόπωλις – stąd złośliwi przezwis.: παῖς τῆς ἀρουραίας θεοῦ –
~~[illegible]~~ u Arystofan. Ran. 840
Rodzi. które należeli do demos Phlya a phyle Kekropis przez czas jakiś żyli
na wygnan. w Boecji –
w ojczyźn. wrócił na Salaminie Eur. ur. – Aul. Gell. znał nawet grotę na
Salamin gdzie poet. chętn. układ. swoje twory i lubił przebyw. – może stąd brano
pochop żeb. urodz. jego umieścić w dniu bitwy pod Salamin. według innych ur. parę
lat lub jed. rok. wcześn. Wedł. Eratosthen. poet. żył lat 75 – wted. ur. 481 / 480
Wedł. Kroni. paryjsk. (Paros) ur. 485/4 – żył ol. 83,4 a w tak. razie dożył do 79 lat

Christ, Gesch. p. 348

Wilamowitz zwb. trafn. uwagę (Einleitg in d. griech. Trag. p. 5) że data v. 484 dla narodz. Euryp. została wymyślon. w ten sposób (ze osoby Filochora, który układ. kronikę nap. Paryjski = twierdz. że rok śmier. Esch. 455 a był to rok w którym po raz pierw. wystąp. w Teatr. Eurypid. – Esch. zaś pierw. nagrod. teatr. odniósł w r. 484. Cóż dziw. że ów tym rokiem ~~umarł~~ datę narodz. Euryp.: Ten jak syn miał po szczęście = Wszyscy rozsąd. krytyc. jedn. przyjm. v. 480 jako najprawdop. – czy podobn. bitwy się narodz. czy trochę przed tem lub po niej jest obojętn. To pewn. że rodzice prawdopod. siedzie. w swoi. majątk. wszystk. na wysp. Salamis, bo Ateny były zajęt. przez Pers. i tak mógł, urodził się w jakiej bezpieczn. schronisku =

Wychow. odebr. staran. podob. musiał brać udział jako tancerz i dziwiącej podobn. ucier. tańcz. z powodzen. do ćwicz. atlety. ale wkrótce je zaniech. Także sztu. malarsk. oddaw. się w młodo. przez czas jakiś, ale w swoich poezj. zawsze przy rzeczy. okaz. sposob. i dokład. wykon. obraz. objaw. W r. 455 otrzym. po raz pierw. Chór dla swoich Peliad. ale za wystaw. sztu. otrzym. tylk. 3a nagro. Scenę zawsze obsługiwał. ale późno dopiero doszedł do pełn. sukcesu. i mniej. wśród szerok. publiczn. ale także publi. często się oburzała

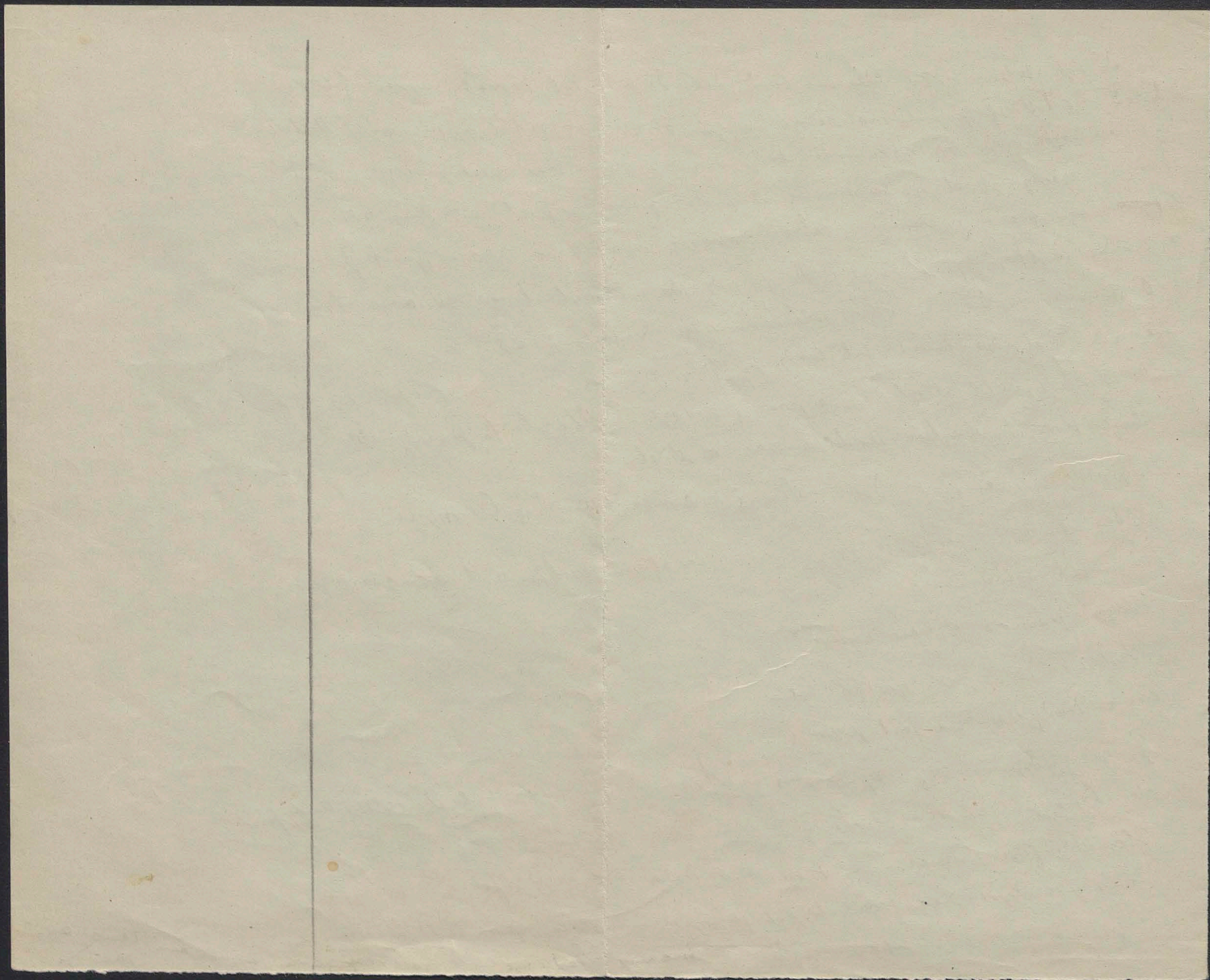
Wedł. marm. paryjsk. po raz pierw. uzyskał. v. 441 i otrzym. 1a nagro.

2

Co do wykształcen. Sokr. było ono bardz. dostatecz. a na tyl. teoretyz. wyrobionego
i dowodzi to także popularno. że go nazyw. σοφιστής φιλόσοφος – oczyw. także
jego niewiedza dotycz. się systemu. bo tylko dochodzi wielu a wiemy wiel. poświęc. musiał
studyom estetycz. i poetycz. bo umiał od wiersz. pozost. w poet. a z drug. strony tyl.
w biogr.. o nim wspomnien. zebran. wiemy. spotyk. się znajomość filozo.
że tradyc. wszystk. przyjęła tego – Abst. redu. do wspólnej. księgi Wilamowitza
O stosunk. osobist. z Sokr: Wilamowitz – Einleitung – p. 25
nie zgadz. ich. był teoret. lub bardzo wspólny –
bo Sokr. był o 10 lat młod. – a pewną spotyk. u Aspaz. to prawdopodob.

p. 23–24

Obaj słuchali zapewn. Archelaosa z Miletu
To pewna że Plat. dowi. motyw i rozumiej ziemi. Eurypid.
Zdaje się że u tego Euryp. został w stosun. osobist. z Anaxagor. może
już w lat. młodzień.
Euryp. pomoże u niew wytłum.
Także z Protagor. spotyk. się –
czy z Prodykiem. nie jest pewn. –
Gorgiasz dopiero 427 zjawi. się w Aten. – wprawdz. przy. byli Thrazyd. i Antyfont –
ale Eurypidesowi był za stary
Heraklit. filoz. pomocą – czy także czyt. księgi złożon. w Efezie? = !!
Znał prawdopod. Xenofan. ale tyl. jego polemik. przeciw pojęć ludow. wspomin.
o Mozołkiej. nego filoz. pewn. wzmianki nie mamy – Śladu nie ma w jego pomysłach ani Parmen. ani Zeno ani Meliss.

Sokr. i Euryp. oraz wzajem. ich stosun. 	Eurypid.

Poniew. życ. Euryp. przekaz. nam ze starożyt. przeważ. jest bajkami lub niew-
zgodnymi anekdot. to samo i do stosunk. osobist. międz. nim a jego znajo.
lub przyjaciół. twierdz. można i moż. zgóry powiedz. że według. nie zachow.
się dzieł. Euryp. niemożn. by o jego życiu, zwłaszcza o rozwoju wewn. nic
pewn. powiedz. a to samo odnosi się także do dzieł jego przeciwn.: zwłaszcza
Arystof.

Otóż rozwój filozof. bo tem nas tu głównie obchodzi zależ. od sprawdzen.
wzajemn. o jego naucz.:

Willamowitz (Möllendorf) (Urzyt.) w dziel. Einleitung in d. griech. Trag. silnie wzroj.
filozof. jeg. tak przedst. odnośn.: Zakwitła wtedy i żywo rozwij. się tak
zw. sofistyka – była to owa filozof. a Euryp. tak zdaw. się współczes.: jako
wyznaw. Jedni uznaw. go przez sympat. inni przez antyp. σοφός i wymien. jako
jego naucz. niemal wszystkich głośn. sofist. którzy wówczas
żyli i zjawiali się w Aten. Poniew. historyczn. dokum. na to nie posiad. pr
prawdopo. z dzieł jego odgadyw. allus. do róż. zgł. sofisty.
a stąd daleko wniosk. o naucz. lub bliż. obcowan.

Wilamowitz p. 24

Wilamowitz mówi że wątpli. czy wpływ ten był zaw. osobis. bo wpływ
obcych myśli nie zaw. jest koniecz. nauk. gdy zbiorowe je miejsce

a wywoł.-go można z dział., który Ktoś go doznaw. tyl. tam gdz. za
altu. osobist. lub gdy wpływ wychodz. od człow. który głów. dział. przez
siłę demoniczn. swego osobist. wpływu. To drug. przedewszyst.
sprawdz. się względ. na Sokr. ale wtedy znalazłyb. się ślady
Wilamowitz p. 23 wdzięcz. jego ducha u Euryp. gdyb. obcow. ze sob. tych dwóch
wielk. Aten. było mało między. jak bezwzgl. dotąd utrzymują.
Zapew. wielki gniew, który żywią ku dwom tym zwodzicielom
ateńsk. młodzie. wielcy komicy - z wyjąt. Arystof. choć przyznaj.
P. Wilamowitz, że i tez. zdania i namowa. prowadz. młodz. do
lekceważen. wielk. poet. przeszł. i zakoch. się w postaciach
żeńsk. Euryp.. Stąd wedł. Wilamo. był tyl. krok, jed. do uznania
bajki że świat że Sokr. pomag. Euryp. w układ. jego trag. Stąd
dalsza bajka że Sokr. chodził rzadko do teatru, ale gdy Euryp.
wystaw. now. sztukę lub wystaw. jak. w Pireu. to zawsze przybywał
Wilamo: Biorę że to za innowacje z czasów Demosth. ale który to
właśnie. czas. ze czasów Sokr. czy Euryp. Panegyryk z Rodos
p. 23 zresztą jak zaznacza Wilamo. ibyl. że bajki hipot. drug. Sokr.
ἕτερος Σωκράτης τῶν περὶ σκηνὰς φιλοσόφων = ostatnie to
hipot. Wilamo. uważa za nieprawdopod.

Teologia Eurypidesa

Poniew. dramatur. greck. brali swoją treść z mitów i prehistorii: a że we wszyst. były splecion. ze zdarzen. mającemi bliż. lub dalszy związ. z Olimp. przeto we jedn. lub drug. przypł. dbr. tedy wykaz. poglądy teolo. Eurypid. przez analiz. pewn. scen tragicz. z jego własn. utwor. gdy był zmuszo. wypowiedz. swoj. zdan. o wartoś. czyn. boskich i wzajem. stosunk. bogów i ludzi do siebie, bo jeśli kiedy to wtedy uwydatn. się swobodn. występuj. swoich zapatryw. teolog. i religijn.

a) niezadowolenie z bogów oraz poczytywanie ich [illegible]
b) tragiczn. Herakl.

Bard. wymow. w Heraklesie: kwest. te są traktow.:
Herakl. ożeniw. się z Megerą, cór. Kreonta, zostaw. żonę i dzieci w Tebach, gdy z polecen. Eurystheusa poszedł na chwil. do Hadesa i Kerberosa na światło sprowadz. na powierzch. ziemi. Była to ostatn. czyli dwunast. praca jego. Euryp. wykorzysta część trage. swojej wypełn. prześladow. Megary i jego dzieci. Podczas nieobecno. Herakl. uzurpator Likos, idąc na sympat. większ. przywłaszcz. sob. tron Oedipodzy, który zamordow. Kreonta, znany z Sofokl. brat Jokasty, która zarazem była matką, wsp. oddała się żoną Edypa, niewiedz. o tem że to jej syn własny. Dość że Likos postano: zab. Megarę i dzieci, bo zapewn. na pewno, że Herakl. z piekła nie wróci – nikt stamtąd nie wraca, gdy raz tam się udał.

miasta
niespodziewanie

Megere prosi o Taska, aby mogła na ciebie i dzieci
włoż. vratą żałob. Gdy się przebrała się i dziećmi
być spaloną jako na ofiarę. bogom podziem. zjawia się
Herakl. zabija Likosa i po strasz. sytuacji rozpoczyna
nastaj. niby nowa era wiejście. Ale nie zawsze Junony
która od kolebki jak wrodzono prześladuje Herakl-
zjawia się wariacja (Λύσσα) prowadz. przez Irydę
i opraw. Herakl. który bytuje się wśród z żoną i dziećmi
do swej domu w szaleństwo, jak opowiada sługa wycho.
z domu. bo jak. sceny strasznej odbyw się zupełnie za
sceną i tam zabija żonę i kilk. dzieci. Wszystko
to jest ~~tragiczne~~ okropne ale nie jest tragiczne, bo dla wariata
nie ma miejsca na scenie = wszak podobnie rozumu
Ponieważ ... na 1400 w. ~~...~~ dopiero z w.1000 ~~...~~ ... się
trawa, i tam widz. Herakl. siedząc wśród trup. żony
i dzieci a dopiero z wier. 1055 wraca do zupełnej przytom. =
Nie wie co z sobą począć, gdy dowiaduje się co zrob.
swojej ręce. zjaw. się Tezeusz król Ateński, i
... się z nim tam w rozpaczy znalazł przyjaciela
który mu przyrzekł, urządzić dla niego świątynię
i kult. obcho. Pozostanie nie będę wspomn. o wartości
dramatycz. sztu. która w wysok. stopniu interesu-
estetycz. raz dla tego że Euryp. naszego wprowadz. Herakl.
do tragied. dawniej ~~...~~ tylko pokazywał się w sztukach
satyryc: tyl. Eschyl. na krótko pokaz. go w Prometeuszu

rozwiąz λυόμενος - gdzie Herakl.
zabija Orła i wypędza bohaterów
uwalnia odważ. wątek ale nie ...
do trag. wprowadz. Euryp. tego wzorów.
boga-człowieka-syna Jowisza

Euryp.

Paul Masqueray – Euripide et ses idées Paris 908 – p. 164

Jak staw. się Herakl. do bogów? Porzekli. ich, nie przebieraj. w słow. a choć pogrąż. w nieszcz. nic zob. z nich nie robi. bo nie wie mog. ma otkoch. – wrzak wszyst. zraził. i żonę, dzieci, mienie i poszczg. w świecie. Jowisz go wprawd. spłodz. ale nie wie, kto właściwie. Ka... Jow. [w. 1234 Ζεύς δ' ὅστις ὁ Ζεύς † zrodził go nienawidz.: Herze = Alkmene była żoną Amfitryona – bo ta go ciągle prześladowała – od kolebki nasławszy węże i wszystk. Herakl. wszyst. swoje kolosal. czyny spełnia. na dzik. zwierzęt. i ludz. a skończ. na wymordow. własn. dzieci =

w. 1274: niech pędz. tańczy sława małż. Jowisza niech trzewiczk. złotemi uderza posadzkę sali olimp. Uzysk. cel za któr. tęskniła: najpierwsz. z Grekó... wywróciła i zniszczyła. Któż będz. odtąd chciał pomodlić się do takiej bogini, która za kobiet. i za niewierno. spełnio. przez jej małż. mnie zgubi: dobroczyńcę Hellady którz. żadn. nie dopuścił się winy –

Tak wyglądają skarg. Herakl. niezo skrzywna. Tezeu: tak go pociesza! Zapew. żad. inn. bóstwo nie sprawiło tego, prócz małż. [illegible] tak słusz. zauważy. żad. człow. nie jest wolny od ciosów losu – ani Bóg nawet jeśli poeci nie kłamią –

czyż nie bogowie zawierali związki niedozwolo. – młodsi (bogów) i czyż ojców nie ostali ujarzmiani a jednak to znoszą i zamieszkują Olimp i lekko znoszą swoj. popeł. winy

Masqueray /168

β) Bellerofonta negacye bogów

Z tej sztu. posiad. tyl. kilkanaś. frag. ale te któr. odno. szą się do nasz. tema. są bard. pouczaj. Bellerof. histor. trochę znana z Homera, troch. z Pindar. a zestawio. z tem co mówi w urywk. Euryp. wychodzi na to że za pomo. swego Pegaza, któr. także nie nieśmiert. pozost. dokonawszy wiel. zdwa. czynów i otrzym. z córką króla licyjskiego Jobatesa w końcu tak się rozzuchwalił, że chciał dost. się do Olimpu i tam z bogami przebyw. To się nie udało spadł z konia i nędznie skończ. Takie fakt[?] wyzyskał przez krytyk. (Lax[?]) oczywiście z naprzeciw. na Euryp.

/169

Cóż tedy mówi Bellerof.

frg. 288 (ed. Nauck)

Mówią że w nieb. są bogowie! Nie ma ich tam, do prawdy nie ma! Przestań. głupio powtarz te stare gadani. Patrzcie na wszyst. własn. oczami. Nie wierzcie mi na słowo. Ja twierd. że tyrano. na tysiące gubią swoich poddan. pozbaw. ich swoich majątku, a wbrew przysięgom składan. niszczą miasta. A mimo to są oni szczęśliwsi niż ci, którzy codzienn. modlą się [illegible] nieśmiertel. Znam małe miasteczk. któr. ich także czczą a jednak te miasteczka są podd. miastom bezbożn. któr. są większ. od nich. Liczba dziś zawsze bogów tryumfu. bo ona silniejsza. Pewien jestem, że gdybyście modlili się do bogów nic nie zyskaliście

Eurypid.

i gdybyście rzekli. od nich, ręce założą. swój pokarm, przedtem byście nie dowiedz. że jeden nie ma. Albow. nierząd. i zrzeście ludzi dają im częst. Zaprawd. Jowisz później ukarał Beller. strąciwszy go z niebios, do któr. się wznosić, ale większość słucha. miejsce długo pamięt. tych inwektyw

Mnie się zdaje, że to gości za wszystkich.

Bellerofont jest o kil. lat dawniejsz. od Hekaby najczęściej które grano w r. 425. Trzy lat przedtem (428) ... Euryp. już było bez zniepokoj. Czytaj: Hippolita słyszy: w. 1102 sq że myślen. o bog. rozprawa moj. kłopoty, gdy one do głowy mi przychodzą

Masqueray p. 170

Czy jest jakiś rozum, który dyrygu. świat. Ja to przeczuw. że tego mi sprzeciw. Ale gdy rozważ. losy ludzi i tychże czyny, potem nie wiem, co powiedz. Wszystk. się przedsta. jako ciągłe zmiany. Życie ludzk. jest ciągł. igraszką losu.

Zaprawd. najniemoral. rzecz jest niewzgl. ustaw. sprawiedli. Zanim Hippol. wsiadł na wóz swój, woła do Jowisza, Kiedy mi zgin. jeśli jestem niedobr. wśród ustaw. A gdy go prowadzą zmiażdżonego, rzeczy: Ja był. zawsz. surowy, pobożny, jeden z najczyst. wśród ludzi a teraz idę do Hadesu i jego ciemno. zgładzony przez przekleńst. mego ojca. Obowiąz. cnotliw. ustaw. spełniał. przeto nadaremne.

p. 170

On gin. i zapełnio w. i marniad — życie wszyst. dla niego nie ma

Wielość bogów

Eurypid.

Masqueray p. 178

Poglądy na bogi i na ich stosunki czy do sieb czy do ludzi przedstaw. u Euryp. zeznałto. chaos. Jeżeli [illegible] bogowie robią wiele złego, także ozłow. może złe rzeczy robić. Jeżeli bogowie nie są wprost sprawcą wszystk. rzecz. przeto w każd. razie może posługiw. się ich przykł.
Ale częst. postępuj inaczej od bogów i jesteś od nich lepszy. Ifigen które wylew. krew za losy Grecji, jest szlachet. od Artemi. a także ocalić obu młodzieńc. którzy tam przybyli i owa bardz. jest ludzk. od swoj. bogini.
A z postępow. bog. wynika inna jeszcze niedogodno. Człowiek przez bogów aby ponieść te same, co on i nieszczęść. i cierpien. A Hippol. ma rzecz skoro bogo. międ. sob. obwiniaj się o rozmai. zbrodn. niesaw. że we Fedrze wywoł. namiętność do Hippol. a Tezeusz wyznaj. że zbała. ma umysł gdy prosił Posejd. aby zgubił mu własn. syna.
Biorą Fed. miłość na serio, wypadał Euryp. w strasz. gniewy ku bogom, nie mniejsze od tych któr. wyglasz. jego bohater. do stacht. Jedni i drudzy przepeł. się nienawiś. do bog. i pogardy. Świat bow. rozpad. się na dwie połowy, i życie bog. i życie ludz. Bog. za sprawc. cierpień

a ludz. mścicid. bogów za to, że za sprawcami ich osąd. Dlaczego
trud. wydob. się z tego chao. i stąd samo. A jedn. tego dokon.: nau-
czyciel wiecz wyznania: w Bellerof. frg. 294:

εἰ θεοί τι δρῶσιν αἰσχρόν, οὐκ εἰσὶν θεοί

Jeżeli tedy mamy nadal wierz. w bogi, trzeb. ich inacz. pojmow.
niż mitolo. każe. Zwraz. oryginal. był tutaj specjal. zadan. tragic.
któr. cel. podaw. nie tylko przerob. syst. tryst. wiary teologii ówczesnej
Masqueray jednak. każ. tego trag. uważa. jak go uważa. głębo. skromny wyzn.
tej wiary.

177 A wted. musiał sob. staw. pytan.: czy jest wiele bogów. a
jeśli jest pewna liczb. bogów to musza mieć jedn. wiodz. a ten
bóg. im rozkazyw. Będą wśród nich różni. zdań, będą gniew.
i nieporozum. i naturaln. ale bóg władca zdoła utrzym. porząd.

Artemis i Afrod. pono zn. w Hippol. robią sob. na złość. w Eryst.
bo tak. prawo panuj. wśród nieśmiert. Toż i panuj. nad cało. tego
178 praw. i nad wspól. harmo. w życiu bogów. Artemis oświad. że gdyby nie
obawa przed Zeus. nie byłab pozwoliła zgin. drogiemu Hippol. ukocha.
efebowi = To był zwyczaj. sposób utrzym. pokoju na Olimp. Ale czy Tezeusz
oszczę, czy Hippolyt, czy Fedra muszą kontent. się z tych wzajem. ustępstw
które mają za skut. zgod. bogów ale doświadcz. ind ...

8

Podobn. Menelaosz po powro. z pod Troi rozbiw. się nad brzeg. Egipt. nie nie Euryp.
cny wróci szczęśliw. do domu – obraziwszy się ze bogow. odpada nared. u Tonię Masqueray /178
tam Hera jest mu życzliw. ale Kypris chce go [illegible] Ostatecznie
przyjdzie. Tonia będz. musiał użyć się
z Herą różn. zdan. Stąd wid. że zebran. i narad bogów odbyw. się na
wzór tych ludzk.

Jednakże to nie jest istot. przekon. Eurypid. Herakl. powiada wyraźn.
(1348 sq.) się polecaj. i proszą jed. drugiego. Herakl. mógł być
pozost. przy tłumacz. Tezeusza, że bogo. są zbrodniarz. często. tob.
tłumacz. powtórzę jego szaleństwa i brak winy – Mimo to Herakl.
odrzuca tę tłumacz. i ogłasza wszyst. te tłumacz. o postęp. bogów za błęd. – Albow. Bóstwo jest większ. niż przypuszcz. /178
Ale w wtedy staje się z trag. w której on obrzuca szczeni przekleństw
Herę. Jeżeli bow. Hera nie jest taka zła, jak głosił, to po co bohat.
zabił Megarę i dzieci swoje. Herakl. pozost. z boleścią swoją sam
przy zatok. zamord. żony i dzieci widząc. nic nie tłum.

Konklu. z tych sprzeciw. międ. sobą poględ. na istot. bog. wdzi.
który czasem oni stoj. wyżej od ludzi, czas. niż nie należy brać dosłown.

Masqueray

Znaczą tylko, że bogo. zasłuż. b. na takie stracz. zarzu. gdyb. w istoc. działali tak, jak ludz. mówią. Powiedz. że bogo. nie widzą, że są ślepi, ~~niemo~~ nieme, nie mają prawa moralno. znaczy tylko że brak wyraż. dostatecznych aby oznacz. jak wzniośl. bogow

postępuj. czyli że nie postępu. jak sob. ludz. wyobraż. W ten sposób ratują się niektó. komentato. czyli że bogo. zasługiw. by na te zarzu. gdyb. w istoc. tak postępo. jak im zarzucaj. ludz.

Europ. odrzu. antropomorfizm - zob Masqueray p. 179 -

+ ! Wynik. z teg. że dzisi antropomorf. stosunk. do bog. mamy z nich wyjąt. błęd. pojęć. Jeak mógł - mamy sobie ich wystaw.?

25.5.914.

9

Eurypid

Nestle. Eurip. d. Dicht. der griech. Aufklärg. Stuttg. 901 p. 173

Etyka

Że człow. jest wyższ. stwor. od zwierz. i roślin, nie uleg. wątpliwo. dla Euryp. (p. 173), na czem poleg. jego wyższ. później zobaczymy, ter. rozbierz. po krót. jego etyk. bez których żaden ~~tam~~ stwor. atw. nie może. Ogóln. moż. tyl. już ter. wyznać zapew: że dla Euryp. człow. jest istota zniklo. i bezrad. tak wobec przyro. jak wobec inn. ludzi a nawet wobec własn. swoj. przyrod. Nic dalko. więd. do zupeł. doskonało. etycz.

Na czem ted. poleg. etyki Euryp.? odpow. poet. że wszystkiem w wszyst. co robi człow. jego natu. (φύσις)

frg. 920: ἡ φύσις ἐβούλετ' ἧ νόμων οὐδὲν μέλει –

Tak chciała natu. prawa ją nic nie obchod.

Przeciw natu. ani rozum ani wola nie potraf. niczeg. dokaz. a choć natu. w różn. ludz. róż. jest objaw. jedn. u wszyst. ludzi skłonn. do złego

frg. 840 – Chryzypp: Wszyst. zrozum. do czeg. namawiasz, wiem jedn. z góry, że natu. mnie gwałci

Tamż. fr. 841: Ach to nieszczęś. z woli bog. nad ludź. zawisło, że gdy kto wie, co dobr. jednak z teg. nie korzysta –

Jeże w Chryzypp. wienatur. nemigt. Lajosa podznw. pocie takon reflex. to w Hippol. miło. niewygąsio. Fedry do paierb. prow. do tak. zem. wynikł. Powia. - nauke tzoroś zasmuco. i oburzo. w. 350 Roztropni ludz. nie dobrow. sprowadz. a jedn. niemowalu. oddaw. się miłostk. a Fedr. na to w dłuż. przemów. w. 366 sq.:

przez Długo. nocach często już rozmyślałam, skąd owa zguba rodu który życie ludzki i nie wyd. mi się i nie wyd. mi się że przyrz. złego jest brak rozu. bo wielu posiad rozum wystarcz. lecz rzecz się tak wzorej ma. To co dobr. i słuszn. wiemy i poznaj: ale nie wykonuj: jedni przez lenistwo, inni znowu wolą czyn. co innego raczej właśnie się podob. niż to co czyn. powinni. A do tego dostar. życie tyle pokus jak wiele naprzykrzan. po zebran. towarzysk. i miłe próżniactwo i pew. wstyd, a ten podwójn. natury, razem zbawienny, czas. szkodli bo do uczęszcz. domowy - gdyby ich stosowa. był dlanaś jasny i rozumnie, nie byłyby litery też same nazw. wypisane

Oświadcz. Fedra że tak jej przekon. i nie da się tatwo nawrócić na zdan. przeciwn.

380

Eurypid 10

Podobnież wyraż. się Medea (1078 sq.) g zabiera się do mordow. Nestle/175
krewny i wierna dz. Wiem dobr. jakie zło wyrządzę pragnę się dopuścić
ale moj rozsąd. słabie wszystko namiętno mój - wreszcie one wszy.
wszk. cierpien. sprowadz. na ludzkto.

w Bellerof. fr. 297 = że zło wszystk. ludziom jest wrodzo.

Tak - gdy rozważ. ludzk. natu. dzynow. - wie przez to konklu. że
że skłonno. do złeg. wrodzo. jest człowiek i że ten popęd jest jest
silny, że żadn. lepsz. zrozumie. oczywy żadn. wola osobis. oparłaj się
nie moż. go zwyciężz.

Podobn. mówili już Th. nas Pind. Simonid. = a Simonid. wyraźnie
zdan. że być dobr. jest przymio. bożym a Plat. zwalcz. to zdan. w Protagor.
p. 352 bc d. jako opin. powszechn. Nestle

To samo zabobno. rut. przekone. o słabo. ludzk. energ. ku dobremu /176
znajduj. w N. Test. się

Marc. 10,18: Jezus aut. dixit ei: Quid me dicis bonum? Nemo
bonus nisi unus Deus: οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός.
to samo u Luc. 18,19
Matth. 19,17

Marc. 14, 38 Vigilate et orate ut nō intretis in tentatiōnē.
Spiritus quidē promptus ē, caro vero infirma
τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής –
Rom. 7. 18. Nā velle adjacet mihi: perficere autē bonū, nō invenio
19: Nō enī quod volo bonū hoc facio, sed quod nolo malū hoc ago.
20 – Si autē quod nolo, illud facio, jā nō ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum –
21. Invenio igitur legem volenti mihi facere bonum, quoniā mihi malū adjacet
22 Condelector enim legi Dei sec. interiorē hoēm
23 Video autē aliā legem in membris meis, repugnante legi mentis meae et captivante me in lege peccati quae est in membris meis
24) Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis hujus?
25 Gratia Dei per Jesum Christū D. N. Igitur ego ipse mente servio legi Dei – carne autē legi peccati –

Ev. Joan. 13.17
Si haec scitis, beati eritis, si feceritis ea
εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά –

7.6.914.

11

Eurypid

Nestle
p. 176

Wolna wola – pochodzenie

Jeżeli na spost. natur. ludzk. mimo wszelk. pracy używ. się coś zleg. orzyw. jego wolno. woli bezw. ograni: a to tem bardz. im wpływ. przez. na usposob. człow: a) pochodz. b) otoczen. c) osobist. skłonno.

Żad. człow. nie jest woln. w działan. swojem To by

Hekub. 864

Nie ma jedn. woln. człow. na ziemi

Ten służy pieniądzom, tam ten niewolni jest przypadku,
Tego tłumy wstrzymują, a tam tego prawa
aby działali tak, jak im przed serca przykazuje

Bo też moraln. działan. człow. bynajmn. nie wypływa z woli samodziel. jednost. lecz rozst. pod wpływem wyzwoleń przyzwyczajeń i zatoczeń a z tych jest nieprazi.

a) pochodz = Euryp. wierzy w dziedzicz. moraln. przymio.
Od szlachet. rodziców pochod. szlachet. syno. a źli od złych
To nie mądro. nowa, lecz stara przeszłości prawda 176
Od złego ojca nie pochodz. żad. syn dobry
Alkmeon Fr. 75
Diktys Fr. 333

~~To też Boutr. rodzaj. determinizm drugorzędnej krytyki: Wszystko w porządku ścisłości jakie. ma tem zam. udział w bezwzgl. (rzeczywistej) krytyce indeterminizmie i zmienno.~~

Nestle / 176

Tak samo

cnota szlachet. męż. trwa dalej w syn. nawet gdy ci żyją w niekorzyst. warunk.

Fr. 298

od złej matki nie rodzą się syno. szlachetni

Hermione, córka Menelausza i przeklętej Heleny w okrutn. swoj. postępowan. wobec nieszczęśl. Androm. która jako niewolni. Pyrrusa urodziła Molossa — poroste. wymow. przykł. jak zły charakt. matki przechod. na córkę

Naprzód Peleus wnuka swego ostrzega by się zawier. małżeńst. z nier

178 Ona napomina wszystkich zalotnik. aby wybier. sobie za żonę tylk. córki szlachet. matki

Charakt. rodz. decydu. nie ich materyal. położ. (Kondycya)

Bardzo może być dzielniejszy od syna niepraw. To –

8.6.914.

Powier. Śęd. po krótce raz jeszcze, że na moral. działan. człow. nie działa sama wola jego wrodz.

Naprzód wola ta nie jest bezwzględ. wolna, bo zawier. w sob. zaród złych skłonno. ku złemu

A to pierw. współ. wszyst. ludz. ogranicz: w jednost. zwięk. się jeszcze. wspołb[?] niezgoło[?]:

a) przez pochodz. - bo moral. przynio. za dziedzi. Dzieci szlach. mają na szlachet. natur. a to dawno sprawdzo. prawda

że z złeg. ojca żąd. atyż syn się nie rodzi - zob. p. 11 = Diktys

frg. 333 οὐκ ἂν γένοιτο χρηστὸς ἐκ κακοῦ πατρός

od złej matki nie pochod. dobry syn:

zob. Bellero. fr. 298

Jak postępu. Hermiona okrut. z Androm:

zob. p. 11

Także Fedra miała matkę Pasyfaę chorobliwa na słabość miłości.

Przeciw. Danae - która chce umrz. z dzieck. dowod: że odziedzicz. dobr. charak. po swoj. matce

Eurypid.

Nestis[?] / p. 176

a /

/ 176

p. 177

/ 178

Nestle /177.

Danae: frg. 329:

Φεῦ τοῖσι γενναίοισιν ὡς ἁπανταχοῦ
πρέπει χαρακτὴρ χρηστὸς εἰς εὐψυχίαν

Antiope fr. 166:

τὸ μῶρον αὐτοῦ τοῦ πατρὸς νόσημ᾽ ἔνι·
φιλεῖ γὰρ οὕτως ἐκ κακῶν εἶναι κακούς.

Oba rozład. przeciwstawia. rob. w Meleagrze –
Obron. teor. dziedzic. (fr. 520) zwolen. odpiew. że styl. uszlachetnia ani dzielno. ze pienia. dost. nie może. a że nawet od rodzi. nizszeg. pochodzenia może być dzieln. syn.

Poeta uznaje styl. dziedziczn. w pewnem. [illegible] nie zes zwolenn.

6) Oprócz pochodzen. należ. brać w rachu. te mileu czyli otoczen. wśród którego ktoś wzra. i wychowu. się. Wpływ. ono ogrom. [illegible] na wyrob. charakt.

frg. 1067 = Wiem że Twój syn jest rozum. i zewn. otoczon. dobr. ludź.; a potocz. jest od dzieciństwa. Takich od [illegible] [illegible] mało pochw. złych ktorzy. Nigd. w to nie uwierzę –

13

Radzi przeto Eur. aby wybier. sob. towarzy. do obcowan. Eurypid.

fr. bog Peliady i pamiętaj Nestle /177

że ty słow. w podzobcowaniu w towarz. będz. towarzy. swoich wychowyw. kuzieme czyli takich jakim on sam jest – dobry zaś będz. wychowyw. wszystk. ku dobre. stąd /178

mtościwy pamiętajcie o tem aby wasi przyjaciel. byli to ludz. szlachetni

Phoenix fr. 812 – Hypsipyle 759

Charakter i sposób życia są to znamion. stanowcze i wyraźne po któr. mam szczędzić wartość każd. człow.

Powiedz mi z kim przebywasz obcuj. a powiem ci kim jesteś – Andro. 653 /178

Aegeus fr. 7.

Bell. fr. 296 –

Eurypid. za takż. słow. św Paw. (I Kor. 15. 33)

φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί fr. 1024 = /178

wed. Vulg: Nolite seduci: corrumpunt mores bonos colloquia mala

Tert. ad uxor: I 8: bonos corrumpunt mores congressus mali

Clem. Alex. nazy tem wiersz ἰαμβικὸν ἰαμβεῖον

a Sokr. Hist. eccl. III widzi w nim cyt. z Euryp.

Św Hiero. przypisz. go prior. Menandr.

w star. test. podob. ustęp – Syr. 6. 35 – /176

Nestle / c / 178

c) inn. środk. do wyrabien. char. i wytrwan. wań jest edukacya

Nie może ona wyrwać z. zmien. przyrodz. jednost. przyczyn. bo człow. nie przycho. na świat jako tabu. rasa, lecz wrodzo. mu natu. będz. się zatwier. mimo wszelk. wychow. i to w pewn. kierun. i w pewn. formie

Phoen. fr. 810:

Najwięk. ~~siła~~ potęga przyrody ani też nikt nie zrobi z oręg. złeg. coś dobr. któryby wychowyw. jak należy.

Tak samo fr. 1068

Nigd nikt nie potrafi dzieci tak dob. wychow. że potraf. zamien. złe na dobr.

w Terzu. w Hippol. 916 sq.

O ludzie ludzie ty próżn. plemię głupi.

Na co uczycie się tysiące sztuk i uczycie się, aby wszyst. wymyśl. i wynaleźć – a jedn. nie rozumie. ani nie osiągn. aby głupi. i swoje doprow. do rozumu

A Hippolit myśl i że szeg. ojca potwier. w ten sposób

v. 921 Był to wiel. artys. który potrafił głupi: przyprow do rozumu

Także fr. 617

Brzyd. i podł. natura nie moż. się na zawsze ukryć do grun.

Nie można zat. natu. dobr. lub złej jednost. do uzn. zmien. przez ob...

życia lub wycho. ale tej nieuler lekceważ. tych wpływy

Wprowadz. nie moż. porównyw. wychow. z kultur. roli bo lichy grunt

moż. wydaw. dobr. owoce przez starann. pielęgno. dobr. zaś grunt przez zaniedb.

moż. wyd. złe lub liche owoce

Ale w człow. ma się rzecz inacz. bo we wszelk. warunk. życia

że zost. złem a dobr. dobrem. moż jednak wychow. jednego dollar że takie

złym ludz. przed oczy staw. ideał (κάτω τοῦ κάλοῦ) jakim powin.

być i wedł. któr. ma się miesz. i z nim porówn.

Hek. 592-602

podr. gdy zwykł. los, człow. nie daj. miary starszy. do dział.

Eur. 376 –

Pot. wiel. wpływ ma wszystko. – fr. 1027 –

Tako złoży. wystrzeg. się brzyd. czyn.

cnoty i biedy króld. dźwiga ze sob. do późnej staro. i śm.

a tak Euryp. pomimo wiary swojej wprowadz. istnie. char.

– powoła się o tem dalej w Iph. Aul. 558 sq. przyznaw. eduka.

warto. praktyczn. choć ograniczo.

Euryp.

Nestle/178

/179

/179

/179

14

Chór jak się odzyw. (538 sq)

Nierów. jest natu. śmiertelń. nierów. ich charakt. ale prawdzi. szlachet. vzeczy zawsz. wychod. na wierzch i objaw. się. Wychow. i kształcen. gruntow. roztaczaj. drog. do cnoty – a rezult. do tłód. dochod. poeta żąda, że i dla mężczyzn i dla kobiet, dla jedn. i drug. oczywiś. na wszel. ich sposób ugen. się ze cnotez

/179 W Hiketyd. 911 sq: cnota męska nauczy się daj. a czego kto nauczy się jako dzieci zachow. się aż do starości – z tego zaś wyni. dobra rada że trzeb. dzieci dobr. wychowy. – fr 1027

Te pogląd. Euryp. na charakt. przyrod. i na wychow. nie są międ. sob. sprzecz. Zasad. twierdz. że przyro. w głów. swoich rysach jest niezmien. zadal się trzyma ale wedł. nieg. przez edukac. może być nieco modyfiko

180 !! O trudno: i o jeg. polemi zob. str. 180

15-6-914. 15

Etyka społeczna 1° o rodzinie
a przedewszyst. o kobietach.

Eurypid

Grecka πόλις składa się z plemion czyli rodzaj. a te znow. z poszczegól. rodzin

Nestle / 248

Stąd rodzi. jest podsta. państwa. społeczno: Ta społeczno. jest i religijna. i przyrod.
pierwsz. dla wspóln. kult. przodków, który domaga się monogamii. Nie dochowyw. pierw. warun.
lub drug. jest przedmiot. kary — ten pogląd. oczywiś. u starożyt. myśl. grecka — Publiczno. uważ.
za główn. cel małżeń. prawowit. osiągan. potomstwa prawow.

Euryp. ile razy mówi o małżeń. pomija zupeł. stron. prawn. i religijn. a
uwzględ. tylk. jej stron. przyrod. i moraln.

Rozmnaż. się jest proces. przyrod. który nie tyl. wśród ludzi się odbywa, lecz
w całej przyro. wśród zwierz. i roślin. A ten przyrodni proces we zewn. ustępu.
etyczn.: miło. płodz. do płodu. Panu. ono jako prawo powszech. wśród bogów, ludzi
i zwierz. Jest to związ. który trzym. wszyst. razem.

Diktys — fr. 346:

Wspóln. jest tylk. jedno prawo światu ludzkiemu
Taki przez bog. uznane, jak swobod. ja utożsamiam
A taki w świe. zwierzę. że kochaj. swoje młode —
To za tem, obcy dla sieb. postępu. wedł. własn. zwycz.

W tej spraw. nie zachod. żadna różni. międ. wyso. a niski. międ. ubog. a bogatz

Herk. 633 sq.

Wszystkie ludzk. wszędz. jest to same —
I książ. i niewolnik pozostał do swoich dzieci — | Tylk. pienią. odróż. wyso. i nisko postawio.
Atoli miło. ku naszym dzieciom jest wszędzie równa —

248

Nestle

249

Podobn. Demokr. frg. eth. 184 Mullach

Zdaj. się być praw. konieczn. przyro. i dawn. ćwiczen. dla ludzi, aby [wypróbowane przez]
osiąg. dzieci a ~~[illegible]~~ osiągnięcie [illegible] inne jest [illegible] rol. [illegible]

Wszyscy zdąż. do tego, aby mieć potoms. wskutek popęd. przyrodz. nie
dla pożyt. Ten gdy im się narodz. mają z niemi dużo kłopot. i muszą je
wychow. wedle możn. i dla nich się trudz. Cierp. gdy im się co złego przytraf.
To właśc. jest wszyst. stworz. żyj. U ludzi jedn. stało się zwycz. ciągn-
takie pożyt. z swoich potom.

Ale monogam. nie koniecz. idzie w parze z potrzeb. mnoż. się
u niektór. plem. trwaj. panowan. poligam.

Androm. ~~215~~ sq.

u Agatyrsów (Herod. IV, 104) wspólno. żon w dzisiejsz. Siedmiogr.
aby wszyscy byli braćmi i krewn. a nie wschodz. się w nienawiść i zazdrość.

Toż Plat. w swoj. Rep. Pol. V p. 461 d 464 a ~~[illegible]~~
przekład. wspólno. żon nad monog.

Klem. Alex. VI. 751 = cyt. w tem zakresie.

Euryp. fr. 653 Protesil.

Łoże kobiece powinn. być [illegible] wspól.

16

Na inn. miejsc. zdaje się Euryp. potępiać polig. – Ino fr. 402 Euryp.

Co do kob. panuj. wyżej nie jest dobr.
lecz bogaty powin. ich mieć jak najwięcej.
aby złe kobie. mógł wypędz. z domu a dobrą i dziel. dla sieb.
zachow. – Teraz tyl. na jedn. patrzcz i naraż. się na wszelk.
niebezpiecz. bo nie znaj. nawet warto. charakteru przyjmu.
jedn. żon. dla sieb. a ta staje się ozdob.
Oczywiśc. to nie jest przekon. na serjo naszego poety, lecz podnosi
złe skutk. towarzysz. podówczas warunkom. ustrojow. żony – bo
panny były mało znan. i mało przystęp. wedł. obycz. ateńsk. zwycz.

Polig. odrzu. stanowcz. poet. jak wid. z Androm.
gdz. Hermion. zaślub. żona Neoptol. spotyk. się z Androm. jego
odaliską żoną jako przyznan. wynagrod. po zdoby. Troji
w. 464 sq.
Chór = mąż. nie podchwala, żeb. mężczy. jeden dwie żony karmił
i dwojga matek syny. Jest to źródło dla niezgod. domów i nieprzyjaźni.
pożałow. żałości
~~smutku~~ = Jedną miło. niech wystar. mężczy. i inn. kobiet. niech nie ulęgną wspólnictwa
Podobn. polemiza. w Elekt. przeciw wspólno. kobiet – 933 sq.
To też przeciw. zdan. nie należ. uważ. że zdan. jego lecz inn. budzi –

Nestle /250

Dla męż. monog. jest zawsze niewątpli. podstaw. pewn. do wszelk. stosun. rodzin. On któr. otrzym. nieprzyja. kobiet i o któr. głoszo. że bard. żyj nienawiści i zapew. żon. z drugą – któr. jedyn. dowcip. w oczu komed. śmiesz. czyt. rozgłaszali przed publiczno. jedn. co do kwest. małżeń. i rodziny wyrob. sob. sąd spokoj. poprzednio. mojem zdan. nawet wszystk. wiele to było możeb. w owych czasach

/250

Dla męż. małżeń. szczęśli. jest najpiękniejszą rzeczą, która się może dost. człow. w darze

Największ. bogact. jest szlachet. żona Andro. fr. 137 a szlachet. jej nie tkwi z pochodz. szlachet. lecz z jej miło. dla męża

Antyg. fr. 164: "ἄριστον ἀνδρὶ κτῆμα συμπαθὴς γυνή

Największ. rozkosz. (dobrem) męża jest żona współczuj.

/250

(Podobn. Antyf. Sofist. pow. cóż jest słodsz. dla człow. nad miłą żonę τί γὰρ ἥδιον ἀνθρώπῳ γυναικὸς καταθυμίας –

Zgodnie charakte. i wszystkiem zrozumie. można, iż słowo (συμπαθής) rozstrzyg. o prawdzi. szczę. małżeń., nie zaś na korzystn. warunk. zewn.

Porów. Androm. fr. 137: τῶν γὰρ πλουτούντων οὐδ' ἄριστος γενναῖον λέχος εὕρεσιν =

17

Eurip.

Powt. ciąg. poeta, że nie ciałes. piękno powinno stanąć o wybor. małżon. lub małżonki, lecz znakomi. charakte.

Andromacha odpiera zarzut Hermio. jakob. przez czary, jakieś jej zabra. miło. Neopto: p. 265 sq =

Nestle / 257

Nie dla czar. moich małżon. [małżonek] Twój ciebie nienawidzi;
Nienawidz. Cieb. ponieważ nie umiesz z nim żyć
To taki. budzi miłości, nie piękność [ość], o Kobieto!
Urok. cnoty [wszystkie to] jest tem, co małżonk [małżonka] czary

a w Antiop. fr. 212

na co zda się piękn. kobie. [rozt] jeśli charakt. jej nie jest wybor

εἰ νοῦς ἔνεστιν· εἰ δὲ μή, τί δεῖ καλῆς γυναικός, εἰ μὴ τὰς φρένας χρηστὰς ἔχοι

Edyp fr. 548 =

należ. duch. oglad. tak ducha: na co przyda się piękno, jeśli dusza przytem nie jest piękna =

νοῦν χρὴ θεᾶσθαι, νοῦν· τί τῆς εὐμορφίας ὄφελος, ὅταν τις μὴ φρένας καλὰς ἔχῃ

Nestle / 257

fr. 909

Żadn. żonie ~~miło~~ nap. nic się nie zdała piękno. wobec małżon. lecz cnota wielom się przydała bo każ. dobra żona, która się czuje w jednoś. z małżon. swoim będz. zawsze rozumn. [postępowała] Najmądr.

Nestle 251 niech się trzyma tej reguły: chorob. mąż być niepozor. powin. żonie wydaw.
się piękn.: jeśli ma serce swoje w ~~porządku~~ uporządkowane
Bo nie oko sądzi o piękno. lecz jej serce (νοῦς).
Gdy on mówi coś, niech się to jej wyd. piękn. nawet gdyby mowa była
niezgrab.: Zawsz. będz. pamięt. o tem aby małżon. wyświadcz. miłe
usługi. Słodk. jest obowiąz. żony, raz. smucić się żałow. gdy go
spotk. nieszczęś. a radość z nim dzieli. jak smutki.
Jeżeli chory on i ja jest chory i jeśli cierpisz, to i ja cierp.
Z tobą ponoszę twoj. klęsk. a wted. nic mi nie będz. przykr.
Nie może piękn. nakreśl. ideału małżeń. pożycia
a pewna szczera stro. dwoista pogląd. etycz tyl. w tem przebija
252 że wszystk. ow. wymag. przedewszyst. jako obowiązki nakłada na żonę.
nie zaś na męża
Choć nie może wszak. szczerowej strony nie być takż. podob. rady
odnoszące się do męża
To pewna, że wzajemna miłość wedł. poety powin. być zupełna
bo żąda aby mąż i żona zlały się (συνέχειν) zupełn.)
Zresztą w Alcestyj i w Hiketyd. Euryp. taka czułą miłość
małżeń. doskon. nakreślił

18.6.914. 18

Eurypid

Alcestis 273 sq) Nestle 252

Admet do umieraj. żony: Przy nieb. bog. zaklin. Cię, nie opu-
szczaj mnie – zaklin. Cię na dzieci, które porost. osieroconą
Zostań przy nas, bo jeśli umrzesz, to ani ja żyć nie będę!
U cieb. i życie moje i śmierć moja
Ciebie mam za świętą, o miłości moja!

Alcestis

Widzisz Admecie, jak mój los się ułożył!
Dla tego przed śmierć. moje życzen. Tob. wypowiadam!
Kocham Cieb. i więcej od mego. życia ceniłem mogę.
że dalej jeszcz. będziesz oglad. świat. słońca.
Tak tedy umier. zamiast Cieb. choćiaż mogł. porost. przy
życiu i zaślub. w Tessal. kogob. chciała i zamieszk. w
pałacu jakim, otocz. blask. królewsk.
Mnie jedn. nie pociąg. życie, oderw. od Cieb.
z dziećmi pozbawio. rodzica a tak postanow. nie oszczędz.
darów kwitnącej młodości, która rozweselała serce moje – /252

Stary Feres, jej ojciec mówi, w. 627 sq – że był takie
małżeństw. są szczęśliwe a taka miłość był. trwa dłuż. po za śmierć.

Nestle / 252

Podob. Evadne w Hiketydach – nie chce przez śmierć – męż-
mego Kapaneusza i chce zgorzeć na stosie, któr. wspóln. dla
jego zwłok. – Ojciec jej Ifiś chce ją powstrzymać: w. 1059 sq.

Ew. Tak jedn. krocząc jako zwyciężczyni kub. naprzód

If. W jakim zaw. jedn. zwycięzt.? Chciałb. to wiedz.

Ev. Przewyż. wszystk. niewiast. na któr. świeci światło słońc.

If: Czy przez jaką taskę Ateny czy przez mądr. rozum?

Ev. Przez mocą cnotę, bo śmierć mego małżon. podzielę

=

Naprz.: Hippol. 836 sq.

253

Tezeusz, dowied. się o śmierć. Fedry, rozpacza.
w. 860 sq.

Wszystko mnie ciąg. do grobu, do nocy grobowej nadół
gdy utracił. Twoj. miłe obcow.
Śmierć Twoja była dla mnie większ. śmier. nie dla Ciebie.
Także w Twej duszy powstała myśl zabójcza?
Powiedzże tedy, jak to się stało! Czyż na próżno dom królewski
taki zastęp służebnic – +

+ Biada mi, ja biedny! Co za widowisk. mogę oglądać! Powiadł, że tego nie zniosę! To za wiele dla mnie! Dom opustoszały! Dzieci moje osierocone! Porzuciłaś nas! porzuciłaś! Ty najmilsza, Ty najlepsza z niewiast, żywi które kiedykol. oświecał blask słońca, i połysk księżyca

19

Gdzie także odzyw. się uczucia, tam nie mogła żona zajmo. tylko miejsce podrzęd. służeb. jakie jej wszystk. ocz. niby przyznano według rozpowrzech. opinii naszej. — Eurypid Nestle/253

Euryp. miał o niej wyższ. pojęcie. Dla niej małżeńs. nie tyl. jest natural. złączen. się ludzi do dwóch płci należ.; nie tyl. też ze cel. płodzen. prawn. potom. lecz jest przedewszyst. stosunk. ducho-moraln. prowadz. do najściślejsz. związ. pomięd. mężczyzn. a żoną

Mamy tu pojęcie to same, któr. wyłoż. Arystot. w Eth. Nico. VIII

14. 12. p. 1162 A.

Pomięd. mężczy. a kobietą zdaje się miłość (φιλία) istn. siłą przyrodzo. bo człow. z natu. więcej jest usposobio. do połączen. w pary związk. dwoist. niż do życia towarzysk. w ogólno. a to tem bardz. im wcześniejsz. i konieczn. od państwa jest rodzina a co do wydaw. i płodzen. dzieci wspólne żyjącym jestestwo. ściślejszy zachodzi wspólno. /253

„U inn. jestest. żyjących to ostat. jest cel. ich połączen. ludz. zaś nie tyl. żenią się dla płodze. dzieci, lecz mają przyt. wspóln. cel życia. Następu. natychm. podział pracy i zadan. mężczyz. jest inn. niż kobie. Popier. się tedy na wzajem oddaj to, co każd. z nich jest właściw. na ustu. wspóln. celu /254

Dla teg. ten związ. miłośn. nie tyl. na swoją korzy. ale także swoj urok. Ten gdy oboj. za tak. jak. być powinni, poleg. także na ich

Nitka /254 cnocie bo oboje mają, każd. swoją cnotę i z tej. się otwierają ne wzajem. Dzieci zaś osobiście tworzą węzeł – to też będzie ob. mał- żeństw. – szybciej się rozchodzi, bo dzieci są współ. utarzo. obojga

257/ i podtrzymu. – wspólności!

Pokazuje się z tych wyjt. że pojęc. małżeń. u Europ. jest na wskroś moral. i wypier. od swores. wszyst. pojęć ludow. Kobieta w oczach Europejczyków jest niższą od mężczy. lecz równą, mającą spełn. swoj. obowiąz. przyrodz.

Z Ang.-stwo. jest Europ. rozstan. i to na serio, że mąż jest głową i pan. w domu swoim a żona musi się jemu poddać

Ten stosun. męża do żony ma wedł. narodowej wiary, wzgl. po cał. świe. podsta. religijn. bo wypływa z kult. przodk. a ten jest obowiąz. męsk. potomstwa rodzi. Kobieta bow. przez wychodz. za mąż, wych.

254/ z rodzi. swojej a przecho. pod władz. męża

Danal fr. 318.

Bo gdy kobiet. rzuca dom ojcowski

już nie należ. do rodziców swoich, lecz do małżon.

Ale ród męski zawsze pozost. w domu

bron. bogów swoich przodk. (t.j. domowych) i bron grobu przodk.

22. 6. 914.

20

Tak rozważ. położen. Kobie. będzie ono wobec męż. zaw. czemś podrzęd. Euryp-
wśród Kobie: wobec rodu męsk.

jest to natural. porząd. rzeczy a Każ. wyjąt. prowadz. do przeciwiec.
do sporu, do nieposłuszeń. jest czemś nagan.

Kreten Kjatt fr. 463

Nigd. rozsąd. małżon. nie powinn. oddaw. męż. Nestle
ani rządów jej odstęp. 255

Prawo do męż. stanowis. przewodnict. jest dla męż. tak zrozum.
że Każ. rozsąd. żona sama to uzna.

Stara Aetra w Hiketid. fr. 40 sq.
co do spraw publi. mówi:

Kobie. które są rozumne, jak samo przez się zrozumieć, jest wszystko przez męż. spełniają-

A w Trojank. Andromache która uchod. za wzór małżonki
opisu. drogi swoj. domo. w ten spos: w. 645 sq. 255

Bo co uchodzi jako cnotliwo. kobieca, nieg. w domu Hektora
wiern. wykonyw.

Przedewszyst. dlateg. że bez wzgęd. na to czy kobiet. stawa. czy
niesłuszn. - zrazu. to jedno już na nie sprowad. złą reputację

Neitle / 255

jeżeli która nie pozost. w domu.

Zatem wyrzekliśmy się tej przyjemno. lepi. zostaw. w domu i do komnat moich gładkie słowa kobiet nie dawałem przystępu, bo wystarczało mi radzić się mego własn. rozumu szlachet. On był mi nauczycie. moim.

Obdarz. natchn. miłozen. i łagodn. wzrok. a dobrze wiedziałam

— Kied. mogłam go zwyciężać a kied. znowu jemu musiałam zostaw. zwycięst.

255

Umiejętno. milczen. u kobiety taki. przez Demokry. jest wymag.

On tak się wyraż.:

frag. 177 Kobieta niech nie (przewodzi dyskus.: (γυνὴ μὴ ἀσκείτω λόγον· δεινὸν γάρ

Menander (Meineke fr. com. IV 347 i 260: ἱστοὶ γυναικῶν ἔργα κοὐκ ἐκκλησίαι

1 Cor. 14.34: αἱ γυναῖκες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτρέπεται αὐταῖς λαλεῖν ἀλλὰ ὑποτασσέσθωσαν καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει

1 Timoth. 2.11 – γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ etc.

Demokr. fr. 176: Κόσμος ὀλιγομυθίη γυναικί +

+ καλὸν δὲ καὶ κόσμου λιτότης = (ozdobą: skromno. w ozdob.

Heraklidae = 476 29/ Eurypi 21

Makaria mówi = 476 59/=

Kobiet największ. ozdob. jest cicha obyczajność Nestle / 255

i aby pozost. spokojn. u sieb. w domu =

Rozsąd. kobiet. niechce panow. nad swoim męż.

Öd. fr. 545

Każd. rozsąd. żona uważ. się za służebn. męża

tyl. nierozsąd. chciałab. być jego panią w głupocie swojej

Posun. się Euryp. tak dalek. że wew. od żony pewnej swej. męża /256

i rozum. i moralnej żąda, aby męż. się poddaw. bo rodz. żeń. jest pewnej ciemn.

niższ. od rodz. mesk. = Öd. fr. 546

Nie przeczy jedn. możn. że równ. znakomi. może za mężu mało znacz.

wywier. wpływ zbawien. fr. 1053 –

Gdy mąż źle gospodarn. może kobie. dziela. jemu zasłub.

temu przeszkodz. ratując tak dom.

bo administr. domu jest wogól. rzecza żony

fr. 921 = w domu i u służb. słowo pani wogól. decyduje.

Meleag. fr. 521 =

Wewn. domu ma rządz. dzielna żona

Ta tyl. która nic nie warte, na pokłyk. jest przed drzwiami =

Nestle 256

Żona ma być dla męż. wiernąą towarzy. i dziel. z nim radość i smut. – Thrixus fr. 823 !!

⟨ I to słuszne! zawsze z małżon. poślubio. ma ona ~~znosić~~ współ. znosić, co losy zesłał –

Ma ona pamięt. o nim i pielęgno. i współ. znosić jego troski i wywier. na nim wpływ łagodz.

Thrix. fr. 822

W cierp. i chorob. najwięk. szczę. dla małżon. jest żona jego, która jedna rządzi w domu z rozum. gdy on jest zagniew. lub niechętn. łagodz. go i poprawi.

To też powinna wśród małż. panow. pokój i zgoda –

Med. 1459

Bo to największ. rozkosz. podr. życia ziemsk. gdy z męż. zgadza się usposobie. żony –

22

Eurypi.

Nestle 256

Jest zrozum. samo przez się, że żona musi zachow. męża swemu swojej wierno. czas. nawet żąd. aby po śmier. jego żon. nie wychod. drugi raz za mąż — Troad 661 sq

Androm. która po śmier. Hekto. i zdoby. Troji zost. przemocą oddane w niewolę Neoptol. i być musi jej żona oddatko. uważ. to za niewierno. wobec Hekto. i jego pamięc —

Od mężczy. nie żądaj. jedn. tej sam. wstrzemięźl. i. Hekto. wiele zob. pozwal. i opowiad. Androm. (222 sq) że ona. karmi też jej dzieci mow. ganat — Od. wrażli. na jego niewier. ze wzg. krzywda go obciążenia — w. 223

a gdy Klyt. usprawiedl. swoja niewierna. El. 1035 sq wobec męża i oddaw. się Egisto. — odpow. Elektra (1037)

Gadałaś słusznie, ale Twoja słuszność błęd. jest i niewłaściwa, bo żona rozum. powinna męża: we wszyst. pozwal. Żona która tak nie myśli, tak wogól. w moj rachun. nie moż. być brana.

Jest jednak spost. że Euryp. uważ. za niesłusz. sąd Elekt. o matce a wstęp. dawne mitolo. ma za błęd. i przestarzałe

ale zerwan małżeńs. gwałt. nato aby pozbyć się żony a zaślubić

drugą, jakk zrobił Jason z Medeą potęp. poet. jak najostrzej

Nestle 247

Cnoty głów. żony powinny być:

a) skromno. która pozwal. jej poddaw. się mężo.

b) ograniczan. się co do zajęć obowiązkow — zajęć

c) wierno i oddan. się małżon.

d) troskliwo. w prowadz. meząt. i miło. gotowa do ofiar

która umie wyrzek. się niejednego niejed. rzeczy.

e) zacn. oddal. dobrow. od świata

f) i bezwzględ. oddanie dla małżonka

Idea takiej żony jest Alcestis:

Chór przejęt. podziw. dla niej śpiewa 475 sq.

O gdyb. mnie taka dostała się tak. czuła niewia.

która w miło. zmiana się potrafiła

Jest to rzadk. zdarzenie w życiu śmiertelników

doprawdy życie z nią musiał. by zbyt. bez żalu

Zawiedz. małżeń. jest jedn. zaw. rzeczą rzadko; gdy dobrze ono wypad. +

258

gdy czas. zaw. przypad. okoliczn. f.

mogą stać się przyczy. wielk. nie-

szcz.. Nie dobr. n. p. gdy

oboj. małżon. są jedn. wieku. fr.

24. fr. 914 — ale także nie dobr.

gdy żona o wiel. lat jest

młodsza — fr. 317. 804. 807 957

— Danae — Phoenix

ani też nie dobr. gdy żona będ.

boga. lub będ. wysok. pochodz. = p. 258!

4 będz. małżeń. rzeczą bł. gorzka.

w przeciw. raz. zapanuje niezgoda

w domu i za dom. kto nie może

dost. porząd. żony, niech każdy żadnej

nie bierze!

25.6.914.

23 ~~15~~

Eurypid

Vestle / 258

Fr. 502 (Melanippa)

Kto żeni się a po nad stan swój zdąża i do bogactwa
ten nie rozum. na czem zasad. się małżeń.
Rządy kobiece w domu podbijają. małżonka, to utraca swoją wolno.
A gdy żona wnosi bogactwo do małżeńst. nie jest to żaden
pożytk. dla męża bo nie łatwo. się rozwodz.

Już Kleobul jed. z sied. mędr. mawiał. – Należ. ślub zawier. na
podsta. równ. stanowisk. bo gdy się zbyt pchamy w górę, zyskuj. panów
a nie krewn.

Eur. El. 1097 sq. – Kretenczycy fr. 464 i t. d.
Stanowis. społecz. i bogact. nie powinn. być motyw. do żenien. się
bo to wstyd = mówi Elekt. – Elect. 930 sq.
gdy żona przewodni. domowi, nie zaś małżon.

Nie woln. w małżeń. nicz. nie wymusz. lecz jak we wszystk. tak i
w tym razie należ. iść za wskazów. i wolą fortu.

Fr. 501 Melanipp.

Kto wzdych. za małżeń. które mu nie jest przeznacz: zadaj. sob. trud
nadarem. Żona zaś, któr. jemu jest przeznaczo. dost. się do domu małżon.
bez jeg. przyczynie. się.

24 Nestle /258 Eurypid. twierdz. że naw. najlep. i najrozsądn. małżeń. nie były wolne od przyczyn i radości lecz także smutku =

Alkest. 238 sq.

chór: Nigdy nie powiem, że małżeń. przynios. więcej radości niż bólu – sądząc po tem, co dawniej się stało i rozważ. los naszego Króla – (Admeta) który tej najlepszej żony pozbaw. w przyszł. resztę więcej będz. życie obumar.

259/ Tak chór, Admet zaś Król w żalu swoim zazdrości ludziom nieżonatym, którzy tylko potrzeb. tyle co jedno życie i tylko jedno życie mają do stracenia. Dźwig losy kilkoro ludzi jest ponad siły ludzk. = 882 sq.

Jeżeli zaś małżeń. z dobrą żoną może prowadz. męż. do największ. szczęścia, to z drugiej strony zła żona jest największ. rzeczą jaka może się dost. w udziale mężowi – fr. 494 Melanip. =

Niema nic gorszego na świecie nad złą żonę.

Szlachet. zaś prowadz. niewiast. do wszystk. uczciwa –

Tak powszechnie się Kobiec. od urodzen –

24

24

~~2~~ 2.7.914.

Obraz złej żony wydatnie nemelow. – coś podobn. dosł. w Star. Test. w Księd. Syrach rozd. 25 – 17 sq. Eurip. Neitl. 259

25 ~~25~~

N. p. fr. 1059 =

Straszna jest potęga dzikich fal morza –
Straszne nawałnice rzek i żar ognie
Straszne jest ubóst. a za pewn. wiele strasznej. bez liczby –
Ale nic nie jest tak strasz. jak zła kobie.
Żadn. pióro nie daj. się opis. ta istot. ani słow. wypowiedz.
Jeżeli zaś to ma być twór bogów, to niech pamięt. stwór.
że dla ludzi był on złe usposob. gdy stwor. to największ. nieszcz.

Andro. p. 269 sq.

259

Okrop. to rzecz że Bóg naważył śmiertelni. wężow. leśn. potwory –
Ale to co gorsz. jest od ognia, od gniazda żmijowsk.
zła kobie. wężow. tego nikt dot. nie potrafił
Takiem nieszczęściem dla śmiertelni. jesteśmy my kobie!

Typ takk. złej kobie. widz. Androm. w Hermionie – zob. w ~~2~~ 227 sq.
która w swej zazdro. nie moż. na wgrz swoim szczerp. ani jedn. kropli rosy niebiest.

Żony spartań. które lekk. obycz. za godz potępie. Androm. 595
dostar. w Helenie i Hermio. ~~pr~~ straszny przykła – jaką nie powin. być kobieta

2.7.914

26/a — 26/a

Nestle /260

a sam Menel. w Troades 1055 [551] sq pokęp. surow. swą niewiern. żonę
rodz. gdy w Androm. Peleus tiedz. Hermio. broni od Hermio.
okrut. i od jej ojca — w. 706 sq.

zob. ea quae seq. ib.

Wszystk. oskarż. zamien. się w ust. Hippolit. zob. str. 26/b
w straszn. oskarże. całe. rodz. żeń.

zob. Hippol /261 — zob. w. 616 i nast. zob. 26/b — 26/b

Androm. 943 - i nast. — 27/a

/261 Hecab.: 1178 i nast.

potem fr. 36 Aeolus

/261 Vitokol. kiedy. porostan. żyć kobiet.
ten jest człow. nieszczęśliw i nędz. nikt go nie nazw. mędr.

/261 = Nienkr. - nienawi. przeciw cał. rodz. żeńsk.

głowona fr. 528 Meleager
fr. 808 Phoenix

rzadkt. wyjąt. wśród. matka — Melanip. fr. 498

troska. miłośc. a wierność w nieck. dom. to nejbar. rozpowszech.

Ta nienaw. bronio. jest tkwą będ. rodz. żeńsk.:
aj nie można. być pewn. kobiec. wierno.
bo nie przest. na kochaniu jedn. męża lecz podaj. rzekoj. zob. rękar. +

26/6

26/6

Nestle / 2bo

Oskarża Hipp. – cały ród żeński – w. 616 i nast.

Iowiszu, dla czeg. stworzyłeś niewiast.+

Jest to nieszcz. – o blasku fałszyw. metalu! dającym zwodniczym

Jeżeli chciałeś ród ludz. propagow.

Byłeś powin. obejść się bez niewiast.

Moglibyśmy przecież za śreb. złot. lub ze spiż.

w Twoich świątyn. kupow. sob. chłopczyk.

Składaj. cenę odpowiedn. jak warto:

I mieszk. sob. swobod. w domu bez żon

Kobieta jest nieszcz. – a taki na to dowód

Własn. ojciec wyd. posag na to

aby cór. swojej, którą spłodz. i którą karmił

naraz się pozb. się jako wielk. nieszcz.

Dla mężczyzn. zaś, który kwiat jadowity

Zasadz. w swoim ogrodz. piękno jej

jest dla oczu urok. a dla fałszy. klejnotu

Żadn. zięte nie jest zbyt bogate żad. ozdo. zbyt Kosztow.

Ale w ten spos. marnuje on bogact. domu

Najlep. jeszcze wych. kto ma żonę niewinną

siedzą w domu, nie zdolna ani do dobr. ani do złego

Mądre niewiasty są okrop.

Niech Bóg nas uchowa od żony która ma

większy rozum od kobiecego +)

+) Ona wted. umie służ. Afrody[cie]

bezczelności i podstępności.

Od tej. strony nas poznajemy

tępość zupeł. ograniczo. Kobiety

A co do panien służąc. i poko-

jówek (subretek), to powinny

zupeł. być wygna. – Postawić

raczej jako stróżów przed drzwi

komnaty kobiecej dzikie bestye

nie mogące mówić. – Teraz u sieb

wewnątrz kobie. przewrot. układ.

złe podstępy (projekty)

które (tę) z niej zewn.

zamewią –

27.914.

27a

Androm. 943 sq.

Hermione przekon. się o szkod. któr. wyrząd. małżon. Neoptol.

Nestle / 261

Tak nigd. przenigd. (bo nie raz to wypowied.)
rozum. ozłow. któr. żon. zaślub.
niechaj nie wpuszcz. do domu żony innych niew.
bo te zaw. do złeg. namaw.
Jedna z nich, uganiaj. się za zyskiem, uwodzi twą żonę,
druga chciałab. żeb. jak one grzeszyła
Wiel. z nich poządz. szał. A tak musi szczęś. małżonk.
w domu przepaść.
To też dla teg. bróńcie się od teg. zamk. wszyst. dobrz.
zaopatrzyć bramę domu
Bo obce kobie. żadn. korzyść. nie wnoszą wam do domu, gadaniami
swemi i wizytami — przeciw. wnoszą wiel. ałrapień

Hekab. 1178 sq.
mówi Polymestor, utracony w niewoli. przez Hekub.
Jeżeli kto przedemną łajał kobie —
Jeżeli dzisiaj kto je łaje lub łaj. będz. w przyszło.
To wszyst. ściśl. i wtrącam po krót. w te słowa:
Takiego zalęgu (zarodu) ani ziemia nie chowa ani morze
To przeżeż każd. wie kto z kobie. która raz żyje —

/ 261
Polixena zabita
na ofiarę cieniom
Achillesa
Polimestorowi Hekub.
ż wraz oczy wyłupuje
Polidora syn za to, że zamordo. jej

6-7-914.

28

Eurip.

Nienawiść do kob. - jaką przypisywał Eurypid. - mało co się ostało, kończy badan. swoj. o tym przedmio. Nestle -

Nestle 269

Zasadni. cel. małżeń. jest płodzen. dzieci - a jakie stąd rodz. się przyjemno. czmut.

zob. w Medei 1090 nast.

Powiem tedy, że śmiertelnik. żyjący zob. niedoświadc. małżeńs. i żadn. nie przysporzył sob. potomst. jest szczęśliwsz. od tych któ. otrzym. dzieci

Kto nie wiodz. dzieci, żyje ~~bezpiecz.~~ życie swoje i wolny od przeróżn. trud.

Nie doznał nigd. czy być ojcem sprow. nam radość czy kłopot.

Komu zaś w domu nadobn. - pociecha dzieci zakwita, tego widzę zatrawion. ~~[illegible]~~ kłopotami po przez całe życie swoje. ~~aby je dobrz. wychow~~

Najpier. musi ~~[illegible]~~ się, aby je dob. wychow.

i skąd by im dostarcz. potrzeb. życia;

potem nigd. nie wie, czy lękać się o dzielne dzieci, lub też o wyrodniałe

Nestle 269

Ale jedno jeszcz. wymien. na sam. końcu;

a jest to dla śmiertelni. twarda dola

Przypuśćmy, że doszedł do wystar. dobrobytu,

że syno. bez nagany kwit. dokoła nieg. w siły podrośłszy -

a zjawi się jakiś bóg nienawistny, jak tutaj, wtedy śmierć

270

zabier. mu do nocy Hadesu śmier. - wszyst. dzieci jego.

Ne cóż wtedy się zda, że do reszty ~~[illegible]~~ cierpień

i to jeszcze, tę boleść okrop. o utracon. dzieci

nam śmiertel. bogi dodawają?

Nestle / 270

Podob. myśl o żalu ze utra. dorosł. dzieci napotyk. się w Hiketyd. 1087 n

a także w frg. 908 gdz. kobiet. jakaś najprzód wypowiż. myśl Grek. dobrze znaną, że dla człow. lepiej nie rodzić się, aniże rodzić takt ciągn. dalej mówiąca niewiasta:

Pot. rodzę dzieci wśród przykr. boleści

a gdy chłopcy nie rodzi. się, cięż. wzdycham

gdy się nie udali a także gdy się udali dzielni.

a ja ich tracę. A nawet gdy żyją, serce moj. bied.

ginie od przeraż. A w tem co jest dobr.?

Czyż nie wystar. troszcz. się o jedno życ. i na niem się umęcz.?

Podobn. w Oinomaos fr. 57

Nest. / 270

a filozofo. owczesn. jak Demokryt fr. 185 radz. że lepiej nie mieć dzieci, bo ich wychowy. przedst. wiel. trud. i kłopotów, mało zaś udan. pożytk.

a podob. w § 187 o ~~towarzyszy~~ szerzy niebezpiecz. chowan dzieci wdała też radzi, aby dzieci przyjm. adopto. wybraw. także klan. dzielą. frg. 188

29

Euryp.

Ale częst. Euryp. unosi się nad szczęś. któr. sprow. dzieci rodzi.

Cały Ion kręci się koło bezdzietno: Xuthosa i Kreuzy a szukaj.

pomocy u wyroczni w Delf.

Nestle /271

Wspaniały chór (472 nast.) wysław. szczęście gdy kto bogactwa jest posiad. dzieci

488 nast: Życie bez dzieci jest nienawidzę i ganię tego

którem się podob. Przy umiarkow. posiadan. chciałbym cieszyć

się życia z dobr. dziećmi

Ajak te niewiasty tak i Androm. 418 nast.

Dzieci są dla rodziców zawsz. ich życiem

Gańcie to słowo! kto tego nie doświadcz. cierpi mniej,

ale doświad. nieszczęś. w swoj. szczęściu.

/271

w Protesil. fr. 652

i w Alkmen. fr. 103

mowa o czasach, które dzieci wywier. na serca człow.

a w Hiketyd. 1101 nast. stary Ifis stawi się szczęśliw. dlatego

że posia. córk. która czule go kocha

Meleagr. fr. 518 dzieci są cenniejszem dobr. od bogactw, które

mają szybk. złot. skrzydł. bo dzieci nawet gdy umier. pozostaj. dla rodziców

skarb. i świad. pomnik. życia, który nigdy nie przepada

†

Dobra żona i dzieci warte za tyle, co księst. a być ich pozbaw. jest nieszczęś. tak, jak niem jest ubóst. lub wygnan. fr. 543

w Danae fr. 316:

rodziców szczęś. jest ~~przedstawione~~ jak najwyżś. i najpiękn.

Nestle / pr 271

Piękn. jest, o miła żono, to światło słoneczn.
Piękn. są fale morza, łagodn. wiatr. poruszane
Piękna jest ziem. gdy na wiosnę okazale bujny.
Piękna jest pełnia wód i wiele piękn. rzeczy
dawałob. się chwalić na świecie
Ale nic nie jest wspaniałsz. ani ~~pię~~ piękniejsz. do oglądan.
dla rodzic. bezdzietn. któr. gorącem pragnien.
jest dzieciątko - w domu nowonarodz. potomek

Z tego sam. dram: fr. 317: radzi nie odkład. małżeń. do późn. wieku, aby już w młodo. miało się przyjemno. wychow. dzieci _

Eurip.

Nestle /272

Stosun. dzieci do rodziców:

Pierw. prawo jest miło.

Mądr. mąż najprzód kocha swoje dzieci,
potem także rodziców i ojczyznę: Hiketi. 500 f.

fr. 853:

Trzy cnoty musisz wykonyw. moje miłe dziecię:
Czcić bogów i rodziców, którzy dali ci życie
i prawa Grecji
Wtedy zdobędz. najpiękn. wien. chwały

Fr. 949: Dzieci mają rodzi. oddaw. cześć powinnąś.

Fr. 852

Kto szanuj. rodzic. swoich podcz. ich życia
Ten tak za życia jak w chwili śmierci jest przyjac. bogów
a kto szanow. nie chce, tych, co go rodzili
Ten niechaj nigdy ze mną nie składa ofiar przed obliczem bogów
ani niech nigd. razem ze mną nie dźwig. go na morzu
Ten sam statek.

Nestle /272

Nestle robi traf. uwag., że obowiąz. dzieci względ. rodzi., co jest sformułow. na początk. złot. wierszy Pitagor: (γονέας τίμα – i przedtem z Eleuzys rozchod. się raz z mistyk. μυσταγωγ.

Drug. uwag. tyczy Nestle – że w Żab. Arystof. (145 nast.) zwłaszcza tych ‡

‡ tych prawo orzeczeni zaś w osob. bagn. szlamu w piekle. Najpierw zaś fałsz że z Arystot. Resp. Athen. dowiadujemy się, jako archonowie ateńscy przed objęciem urzędow. musieli odbyw. δοκιμασίας (udowodnić że sumienn. zaspok. spełnien. obowiąz. względ. rodzi. swoich (Resp. Athen. c. 55) – 272

Nestle/272

Wedł. ~~Eur~~ Eurip. obowiąz. dzieci wzgląd rodzi. sprow. się przedewszyst. do posłu:

Archel. fr. 234 =

πατρὸς δ' ἀνάγκη παισὶ ~~xx~~ πείθεσθαι λόγῳ

Alopefr. 110 : Ja zawsze mow. od tego

że najważn. Najprzód tedy to:

stud. powinny dzieci ojca i uważ. to własn. za sprawiedli.:

273

Ważn. i tą uwag. że na pierw. miejsc. staw. się zawsz. ojce, matkę

τοῦτ' εἶναι δίκην =

wedł. ὀνομασ. bojąc a zresztą, dzieciębz. przychodz. na drug. miejsce

Frg. 1064 =

Wiedz tedy, matko, że to nie mój zwycz. abym nie miał oców serdeczn. zawsze. Boć tego wyma: i sprawiedliwo. (τὸ δίκαιον καὶ)

kai τοῖν τεκοῦσιν χάριν) i to też mnie narodziła

Ale jego, który mnie spłodził, kocham ze wszyst. śmiertelnik. najbar.

273

Określam to jasno (ὁρίζω) a ty nie gniewaj się (μὴ φθόνει)

Z niego wyrosłem i zawsz. mężczyzn tedy się chwalił swoim ojcem

ale nigdy swoją matką (οὐδ' ἂν εἷς ἀνὴρ γυναικὸς αὐδήσειεν

ἀλλὰ τοῦ πατρός =

31

Jakie wted. miejs. zajmo. matki w sercu syna swego?

Euryp. podnosi przedewszyst. fakt, że jak boleśni narodzin każdą

matkę szczególn. miłość ku dzieciom swoim wpajają

Iph. Aul. 917 nast.

a stąd i dla tego miłość dziecka do matki jest osobliwsz. rodz. i bard.

czuła i delikat.

Erecht. fr. 358

Dla dzieci nie ma nic milsz. nad matkę

Dzieci, kochaj. matk. swoją! Nie ma ż inn. miłość która by

była równ. słodk. jak miłość ku matce.

Zasadni. jakieś mizogyn. – fr. 498 – wyjmu. wyjątkowo matk. swoją

z tej niena[wi]ści, która ma do kobiet, ponieważ to wyrosła sama podstę[pem].

swego syna.

Z drugiej strony mają rodzi. zobowiąz. względ. dzieci –

fr. 950 Jaka to piękn. rzecz, gdy ojciec umie być dobr.

dla swoich dzieci a one nigd. ku niemu nie mają żalu

Jeżeli stosun. obopól. przez winę rodzi. nie jest czyst. ani pełen wzajem.

przywiąz. to ani sami na tem najwięc. cierp:

fr. 952: Który ku dzieciom swoim jest bez miłości

gotuje sam sob. przez to cięższ. do dźwig. staro[ść].

Euryp.

Nestle/273

/273

Nestle/273

fr. 951
Rodzice to gdyb. poznali i zrozum. że nięgd. byli młodz., tob. łagodn. znos. siłi
Dokiaryo Lindwelik, κύδων — i byliby zrozumieli na ich błędy =
W trudn. położ. mają rodz. żąd. ich pomo. — fr. 84
Jak. powinno dziać się w porząd. normal. rodzin.
Miłość i uszanu. powin. łącz. rodz. i dzieci
Ale nie zawsz. to się wydar. Zrywają się nieporozum. przez winę
jedn. lub drug. strony
Arystod. jest zawsz. stosun. macochy do swoich pasierb.
Aegeus fr. 4 Phrixos fr. 824
Tak. za poglad. Eur. na rodz. i rodzaj. żeński -

273/

W główn. konklu. stosuj. się do ogóln. przekon. swego społeczeń.
ale częst. i po nad nie się wznosi — Trudn. go mieć za mizogina
Szczeg. zdrow. małżeńsk. i rodzinn. życia bard. wyso. ceniąc, ale też nie
raniąc. Konieczn. z niem związ. troski a małżeń. nierozsąd. wyd. się jemu
nierozsąd.: największ. Wszak życie ogół. bran. nawet dla każ. jednostki
jest ciężk. cierpien., dla części więc rob. je częśc. jeno przez troskę o
rodz. fr. 908 — jeś. według niektór. trak. tej teor. na myśl. oryginal.
to w każd. razie Euryp. uważ. typ. żeńs. charakt. w najodmien. położen

+ dobr. oddad

n